

Sprawozdanie
z realizacji Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w 2023 roku

marzec 2024

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 ustanowiony został uchwałą Nr XXIX/194/21 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 25 czerwca 2021 roku. W/w program określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Zadania w zakresie Programu są koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. W ich realizacji uczestniczą instytucje, organizacje i specjaliści zaangażowani w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz inne podmioty pełniące funkcje wspierające:

- Urząd Miasta Siemiatycze, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemiatyczach,
- Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach,
- Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach,
- Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim,
- Poradnia Terapii Uzależnień w Siemiatyczach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Grupach Diagnostyczno - Pomocowych. Obsługę organizacyjno - techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. W/w zespół został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Siemiatycze Nr 42/11 z dnia 08 marca 2011 roku na podstawie uchwały Nr III/15/10 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 21.12.2010 roku w sprawie trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w dniu czwartego sierpnia 2023 r. Zarządzeniem Nr 629/23 Burmistrza Miasta Siemiatycze został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, grupom problemowym bądź środowisku w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej takich jak: Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorska Służba Sądowa, SP ZOZ w Siemiatyczach, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

Celem głównym programu jest stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Realizacja programu odbywa się poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i społeczne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Poniższe sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o informacje poszczególnych podmiotów realizujących zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 w roku 2023 zrealizowano następujące cele:

1 SEGMENT PROFILAKTYCZNY :

1) Działania edukacyjne

- Szkoła Podstawowa Nr 1 - zorganizowała spotkanie z rodzicami dzieci sprawiającymi problemy wychowawcze, dydaktyczne. Na spotkaniu tym zapewniono obecność specjalistów oraz możliwości skonsultowania problemu. Ponadto przeprowadzono spotkania profilaktyczne uczniów kl. IV - VIII z funkcjonariuszem policji na temat zagrożeń cyberprzemocy, odpowiedzialności prawnej nieletnich, zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy i narkotyków. W 2023 roku opracowywano i wdrażano plany wsparcia uczniów wychowujących się w rodzinach o trudnych relacjach lub z przemocą domową; przeprowadzono rozmowy wspierające z uczniami, wzmacniając poczucie własnej wartości, umiejętność dostrzegania mocnych stron. Uczniom zapewniono różne formy spędzania czasu wolnego po zajęciach lekcyjnych, tym samym promując aktywność umysłową i fizyczną, rozwijając zainteresowania i pasje. Również uczniom zorganizowano warsztaty z psychologiem szkolnym na temat tolerancji, motywacji i emocji.

- Szkoła Podstawowa Nr 3 zorganizowała dla uczniów klas I – VIII zajęcia z zakresu rozwiązywania konfliktów, rozpoznawania i nazywania stanów emocjonalnych oraz uzależnień i zagrożeń. Natomiast dla uczniów klas VI – VIII zorganizowano warsztaty ze sposobów radzenia sobie ze stresem. Ponadto dla klas I – VIII prowadzone były zajęcia psychoedukacyjne dotyczące zachowań agresywnych. W 2023 r. przeprowadzono spotkania z funkcjonariuszem policji dotyczące odpowiedzialności prawnej osób stosujących agresję i przemoc oraz udzielono informacji o instytucjach pomagających dzieciom w trudnych sytuacjach. Zorganizowano zajęcia uczniom kl. VII z terapeutą Panem Wojciechem Powichrowskim z Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego w Siemiatyczach dotyczące problemów młodzieży, przemocy rówieśniczej. Ponadto na spotkaniach z rodzicami poruszane były tematy z zakresu uzależnień, w tym również uzależnień behawioralnych.

- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom prowadził cykliczne zajęcia w szkołach dotyczące: propagowania skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, form i rodzajów przemocy (przemoc fizyczna, psychiczna, cyberprzemoc). Podczas wszystkich spotkań odbywała się dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków, a także miejsc pomocowych w mieście Siemiatycze. Dużo uwagi poświęcono formom przemocy realizowanej przy

użyciu komputera (Internetu) i telefonów komórkowych - uczniowie uzyskali informacje nt. sposobów radzenia sobie z cyberprzemocą, a tym samym także z przemocą rówieśniczą. Podczas zajęć były propagowane ogólnopolskie stowarzyszenia pomagające w walce z cyberprzemocą - Młodzieżowy Telefon Zaufania oraz portale internetowe helpline.org.pl. Zajęcia propagowały ponadto ograniczanie oglądania przemocy w telewizji czy też w grach komputerowych.

Ponadto Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przeprowadził:

- 25 spotkań edukacyjnych z młodzieżą, w których uczestniczyło łącznie 524 uczniów. Zajęcia dotyczyły mechanizmów uzależnień od alkoholu, narkotyków, jak również uzależnień behawioralnych;
- 2 wywiadówki profilaktyczne dla rodziców z zakresu wczesnego rozpoznawania niekorzystnych zachowań u dzieci (uzależnienia, przemoc, cyberprzemoc) oraz wskazywano miejsca i formy pomocy dostępne na terenie miasta Siemiatycze;
- 2 spotkania edukacyjne z 50 uczestnikami kolonii letnich i ferii zimowych. Spotkania te dotyczyły przeciwdziałania zagrożeniom w sieci i zasadom bezpiecznego korzystania z komputera i telefonu.
- 3 spotkania z seniorami uczestnikami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, podczas których poruszana była tematyka przemocy w rodzinie, rozpoznawania jej znamion, podczas spotkania propagowano miejsca pomocy na terenie Miasta Siemiatycze;
- 1 spotkanie z dziećmi ze świetlicy środowiskowej z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

2) Prowadzenie kampanii i akcji medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach w 2023 roku upowszechnił na swojej stronie internetowej „Bazy wsparcia dla osób doświadczających przemocy”, „Informator zawierający dane teleadresowe oraz zakres działań podmiotów realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie siemiatyckim” oraz „Wykaz podmiotów i placówek organizacji pozarządowych oraz zakres organizowanych przez nich oddziaływań odnośnie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. W mieście Siemiatycze w 2023 roku propagowano następujące kampanie społeczne: „Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka”, „19 Dni Przeciwno Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży”, „Dzień bez przemocy”, „Ludzie to nie towar”, „Nie otwieraj drzwi Przemocy”, „poMOC, a nie przeMOC”, „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Dzieci w sieci”. Wśród mieszkańców Miasta Siemiatycze rozpowszechniono ulotki, informatory i poradniki: „Przemoc rodzi przemoc”, „Zauważ mnie. Usłysz mnie”, „Nie licz, że inni zareagują”, „Zrób to Ty”, „Pomóż sobie lub innym”, „Nie otwieraj drzwi Przemocy”, „Czy to, co robię to przemoc”, „Przemoc

w rodzinie”, „Przemoc domowa i alkohol”, „Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem przemocy”, „Zmień swoje życie pomożemy Ci w tym” oraz informator dotyczący instytucji świadczących pomoc z zakresu przeciwdziałania przemocy i Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego ds. Uzależnień.

3) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promującego zachowania nieagresywne.

W mieście Siemiatycze w 2023 roku funkcjonowały dwie świetlice środowiskowe prowadzone przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej i przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach „Klub Juniora”. Do placówek wsparcia dziennego uczęszczało 50 dzieci. Świetlice działały przez 5 dni w tygodniu. W ramach działań statutowych w świetlicach były prowadzone zajęcia: opiekuńczo – wychowawcze, sportowo – rekreacyjne, plastyczne.

2. SEGMENT INTERWENCYJNY

1) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.

W mieście Siemiatycze w 2023 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej wpłynęły 132 Niebieskie Karty – A, w tym 122 założonych przez Komendę Powiatową Policji, 9 Niebieskich Kart wdrożonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, 1 Niebieska Karta założona przez Szkołę Podstawową Nr 3 w Siemiatyczach. W ramach procedury Niebieskiej Karty w 2023 roku Grupy Diagnostyczno - Pomocowe objęły wsparciem oraz stałym monitoringiem 91 rodzin. W 2023 roku w mieście Siemiatycze sprawcami przemocy w większości byli mężczyźni – 80, natomiast kobiet było - 25. Natomiast ofiarami przemocy były w większości kobiety – 72, mężczyzn - 19 oraz dzieci - 30. W 2023 roku zakończono łącznie 57 procedur Niebieskich Kart, w tym 40 z powodu ustania przemocy oraz 17 z powodu bezzasadności podejmowanych działań. W 2023 r odbyło się 9 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 63 posiedzenia Grup Diagnostyczno – Pomocowych. Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury Niebieskiej Karty skierował: 26 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 6 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Siemiatyczach oraz 16 informacji do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie. W ramach procedury Niebieskiej Karty 8 rodzinom przydzielono pomoc w formie asystenta rodziny, który objął pomocą i wsparciem łącznie 23 dzieci.

2) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach wspierali rodziny dotknięte przemocą poprzez:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb rodzin, w których istniało podejrzenie stosowania przemocy;
- systematyczne monitorowanie sytuacji w środowisku osób doznających przemocy, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty;
- realizację działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom dotkniętym przemocą;
- prowadzenie pracy socjalnej i udzielanie poradnictwa socjalnego na rzecz dotkniętych przemocą ;
- rozpowszechnianie informacji o miejscach i formach pomocy na terenie miasta Siemiatycze;
- informowanie o możliwościach podjęcia działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- wskazywanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymagał tego stan zdrowia osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie

Pedagogzy Szkoły Podstawowej nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 3 w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” objęli wsparciem i pomocą psychologiczno – pedagogiczną dzieci i rodziców – łącznie z 21 rodzin.

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przez cały 2023 rok uczestniczył w spotkaniach Grup Diagnostyczno – Pomocowych i posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto Pełnomocnik udzielał osobom zagrożonych przemocą domową konsultacji, które miały charakter informacyjny, edukacyjny i wspierający. Większość porad dotyczyła motywowania osób uzależnionych oraz ich współmałżonków do podjęcia psychoterapii lub korzystania z oferty dostępnej w mieście – udział w spotkaniach AA, wizyty u terapeutów, korzystania z pomocy społecznej, korzystania z darmowych porad prawnych.

3) Wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne i zawodowe dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W mieście Siemiatycze w 2023 roku było prowadzone następujące poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- psychologiczne prowadzone przez Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego – objęto pomocą psychologiczną 12 osób;

- poradnictwo prawne prowadzone przez Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, udzielono porad prawnych 98 osobom;
- socjalne prowadzone przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, z tej formy poradnictwa skorzystało 65 osób;
- pedagogiczne prowadzone przez specjalistów ze Szkoły Podstawowe Nr 1 i Nr 3 w Siemiatyczach, udzielono porad dla 21 osób.

4) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia w formie asystenta rodziny.

Na terenie miasta Siemiatycze w 2023 roku z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie skorzystało 81 osób. Natomiast 8 rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej przyznano wsparcie w formie asystenta rodziny. Zadaniem asystenta było udzielenie pomocy i wsparcia w trudnej sytuacji życiowej rodziców lub opiekunów dzieci, podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym radzenia z sytuacjami dnia codziennego, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, jak również zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych.

3. SEGMENT TERAPEUTYCZNY

1) Działania interwencyjne i korekcyjne wobec osób stosujących przemoc.

Pracownicy socjalni w 2023 roku prowadzili następujące działania wobec osób stosujących przemoc:

- przeprowadzali rozmowy profilaktyczno – ostrzegawcze z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- motywowali osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno - terapeutycznych organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach.

Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty podejmowali następujące działania wobec osób stosujących przemoc:

- stosowali środki przymusu bezpośredniego i zatrzymania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie;
- wydawali nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia przez najbliższe 14 dni;

- przeprowadzali z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową rozmowę, a w szczególności informowali o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą;
- pouczali osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- podejmowali działania zapobiegające zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności przeprowadzali systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

4. SEGMENT KOMPETENCYJNY

1) Doskonalenie kadr zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno - Pomocowych w 2023 roku wzięli udział w następujących szkoleniach: „Zespoły Interdyscyplinarne i Grupy Diagnostyczno – Pomocowe w nowej rzeczywistości prawnej”; „Superwizja z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”; „Szkolenie podstawowe dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych”; „Praca z rodziną z problemem uzależnienia alkoholowego”; „Przemoc domowa – nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2023”;